ՏԱՇԻՐ ՀԱՄԱՅՆՔ

ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՈՒՄ

Առաջարկի ուղարկման ուղեցույց

2025թ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ..3
ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՄԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ ՈՒ ՕԳՈՒՏՆԵՐԸ..4
ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐՆ ՈՒ ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ..5
ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ..6

ՆԱԽԱԲԱՆ

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը բնակչության մասնակցությունը տեղական ինքնակառավարմանն ապահովելուն ուղղված մի շարք դրույթներ է սահմանում, որոնք լայն հնարավորություններ են ընձեռնում տեղական ինքնակառավարման մարմիններին՝ ապահովելու համայնքի բնակիչների մասնակցությունը նաև տեղական բյուջեի կառավարմանը:

Մասնակցային բյուջետավորման ընթացակարգերի վերաբերյալ սույն ուղեցույցը ներկայացնում է տեղական ինքնակառավարմանը համայնքի բնակիչների մասնակցության ձևերից մեկը, որի միջոցով ապահովվում է համայնքային բյուջեի կառավարման գործընթացում քննարկումների և քվեարկության միջոցով բնակչության մասնակցությունը որոշումների կայացմանը, որի հիմնական նպատակն է ապահովել բյուջեի կառավարման թափանցիկությունն և հաշվետվողականությունը, ունենալ ավելի բաց համայնքային ծախսերի գործընթաց, ինչպես նաև հանրային մասնակցության բարձր մակարդակ:

Համայնքներում տեղական մասնակցային բյուջետավորման ընթացակարգերի վերաբերյալ սույն ուղեցույցը նախատեսված է քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների, համայնքի բնակիչների համար: Այն միտված է աջակցելու բնակիչներին՝ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց՝ ներկայացնելու սեփական առաջարկները:

Սույն ուղեցույցի խնդիրն է մեթոդական օժանդակություն տրամադրել բնակիչներին․

1) Գրանցվել համայնքի պաշտոնական կայքում և ուղարկել հայտային առաջարկ:
2) բարձրացնել համայնքի բնակիչների տեղեկացվածության մակարդակը մասնակցային բյուջետավորման վերաբերյալ,
3) ակտիվացնել համայնքի բնակիչների ներգրավումը մասնակցային բյուջետավորման գործընթացում,
4) ընդլայնել համայնքի բնակիչների տեղական զարգացմանը մասնակցելու հնարավորությունները,
5) բարելավել կապը տեղական ինքնակառավարման մարմինների և համայնքի բնակչության միջև:

ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՄԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ ՈՒ ՕԳՈՒՏՆԵՐԸ

Մասնակցային բյուջետավորման սկզբունքներն են.

1) օրինականությունը,
2) կամավորությունը,
3) հրապարակայնությունը,
4) հաշվետվողականությունը,
5) ներառականությունը,
6) բյուջեի թափանցիկ և մասնակցային կառավարումը,
7) տեղական ինքնակառավարման մեջ համայնքի բնակիչների ակտիվությունն ու պատասխանատվությունը:

Մասնակցային բյուջետավորման նպատակներն են.

1) նպաստել համայնքի բնակիչների ակտիվ մասնակցությանը համայնքի բյուջեի վերաբերյալ որոշումների կայացման, բյուջետային միջոցների բաշխման գործընթացին՝ հզորացնելով նրանց կարողությունները և բարելավելով կայացվելիք որոշումների որակը,
2) համայնքի բնակիչների առաջնահերթ շահերի հաշվառումը՝ թիրախավորելով նրանց համար հրատապ, կարևոր և արդի խնդիրները,
3) համայնքի բնակիչների առաջարկներով ներկայացված և նրանց կողմից ընտրված նախագծերի իրականացումը:

Մասնակցային բյուջետավորման օգուտներն են.

1) աջակցում է տեղական խնդիրների վերհանմանն ու առաջնահերթ կարգով քննարկմանը,
2) համայնքի բնակիչների մոտ առաջացնում է ակտիվություն և ոգևորություն,
3) օգնում է տեղական իշխանություններին՝ սահմանելու համայնքի առաջնահերթությունները և դրանով իսկ նպաստելու ավելի արդյունավետ պլանավորման և բյուջետավորման իրականացմանը,
4) հնարավորություն է տալիս համայնքի կառավարմանը ներգրավել փորձառու և բանիմաց քաղաքացիների և ակտիվ խմբերի,
5) զարգացնում է համայնքում առաջնորդությունը և գիտելիքը,
6) հնարավորություն է տալիս կամավորներին նախաձեռնել կոնկրետ աշխատանքներ՝ ապահովելով ուղղակի օգուտներ համայնքի համար:

ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐՆ ՈՒ ՆՐԱՆՑ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Մասնակցային բյուջետավորման գործընթացի մասնակիցներն են.

1) տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝ համայնքի ավագանին և համայնքի ղեկավարը,
2) համայնքապետարանների աշխատակազմերը,
3) համայնքի բնակիչները,
4) քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչները,
5) ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների և ֆինանսների նախարարությունները (մեթոդական աջակցության տրամադրում, սուբվենցիոն գործընթացի համակարգում):

Համայնքի բնակիչների, քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների իրավասությունները մասնակցային բյուջետավորման գործընթացում.

1) բոլոր հասանելի և հնարավոր միջոցներով տեղական ինքնակառավարման մարմիններից տեղեկատվություն են ստանում համայնքում իրականացվող մասնակցային բյուջետավորման գործընթացի մասին,
2) մասնակցում են իրազեկման, հանրային լսումներին, քննարկումներին, հանդիպումներին,
3) ընդգրկվում են հանձնաժողովների, աշխատանքային խմբերի կազմում,
4) սահմանված չափանիշներին և ընթացակարգերին համապատասխան ներկայացնում են մասնակցային բյուջետավորման առաջարկներ,
5) հետևում են ընտրված առաջարկների իրականացման ընթացքին և տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ներկայացված հաշվետվություններին:

ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Մասնակցային բյուջետավորման առաջարկներ ներկայացնելու համար, անհրաժեշտ է գրանցվել Տաշիրի համայնքապետարանի պաշտոնական էջում:

Դրա համար անհրաժեշտ է անել հետևյալ քայլերը․

Անցնել հետևյալ հղմամբ․

https://tashircity.am/Pages/Home/Default.aspx

կամ

Մուտք գործել որևէ որոնողական համակարգ (օրինակում ընտրվել է Google որոնողական համակարգը) և փնտրել **Տաշիրի համայնքապետարան**․

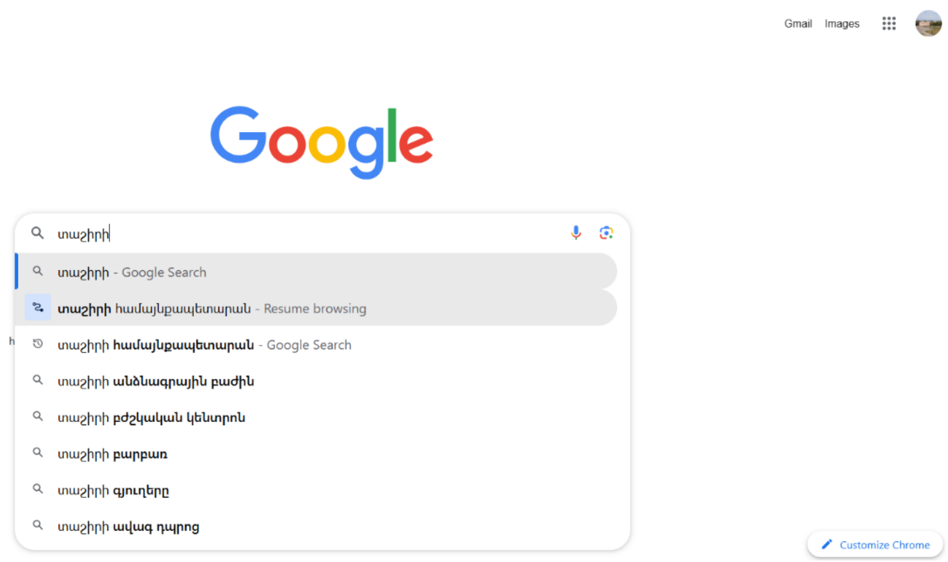

Որոնման արդյունքում կունենանք հետևյալ արդյունքը և պետք է սեղմել որոնման արդյունքում ստացված առաջին արդյունքին՝ Տաշիրի համայնքապետարան էջ մտնելու համար․

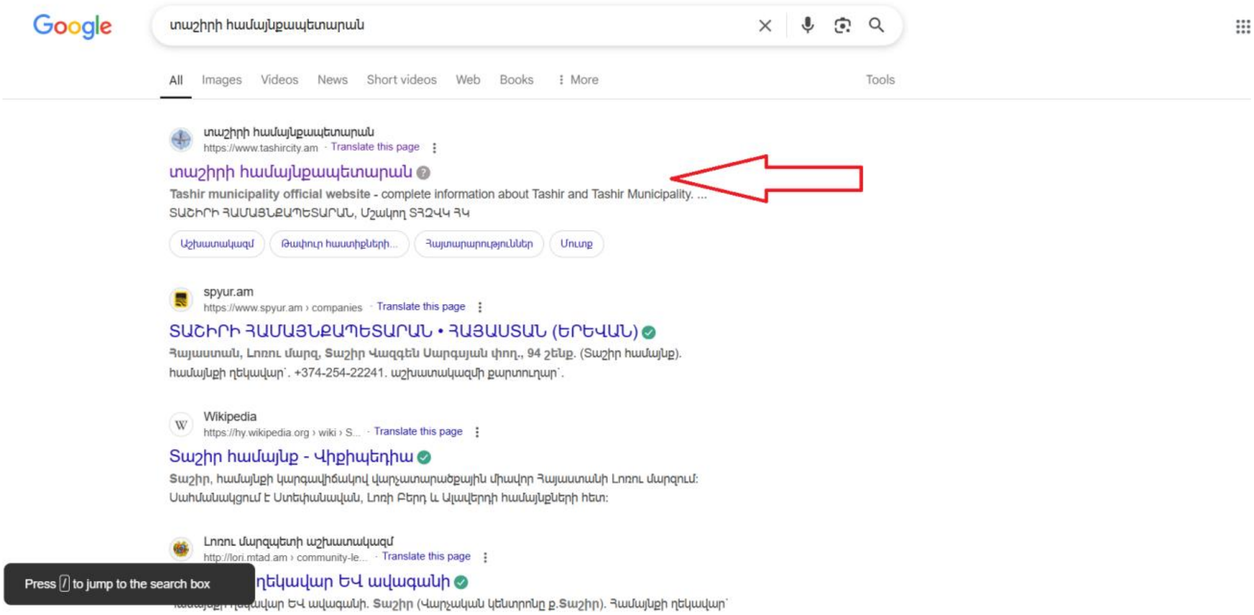

Ձեր առջև կբացվի հետևյալ էջը․

Անհրաժեշտ է սեղմել աջ մասում գտնվող **Մասնակցային բյուջետավորում – 2025** կոճակին․

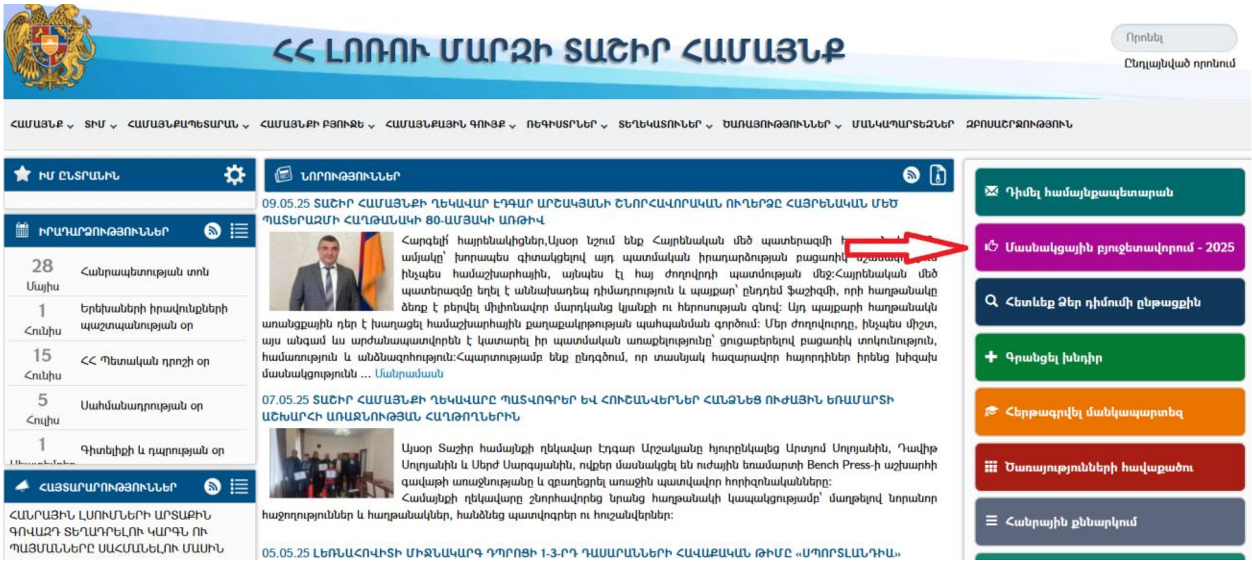

Ձեր առջև բացված էջում ներկայացված է բյուջետավորման ներկա իրավիճակը, ինչպես նաև բյուջետավորմանը առնչվող տեղեկատվությունը և ֆայլերը,

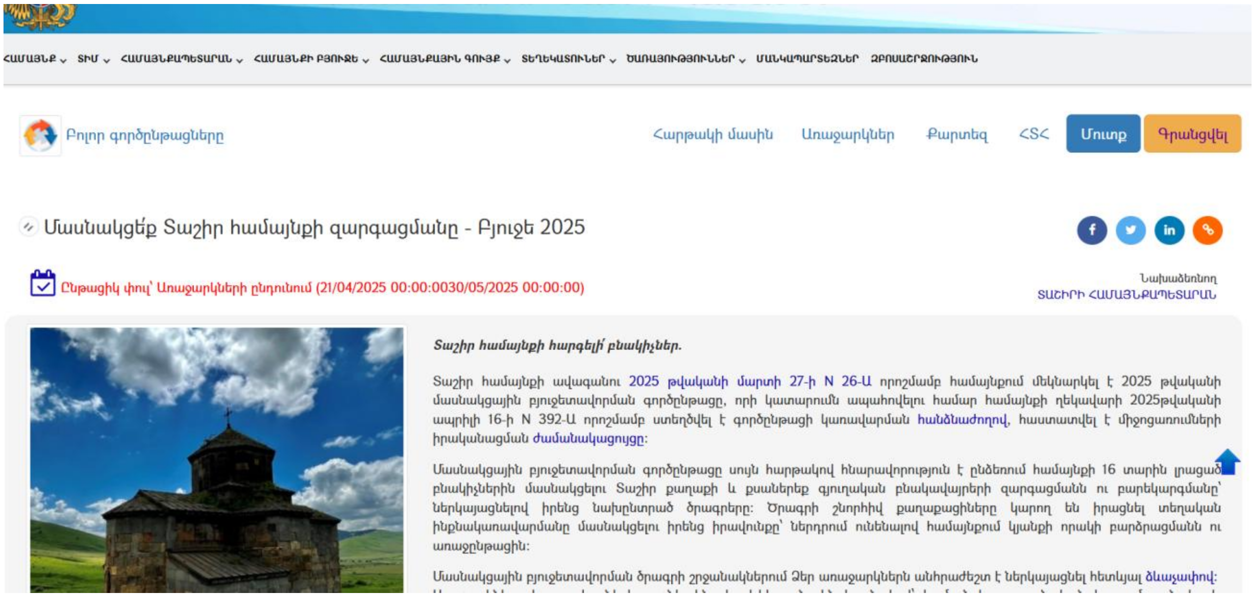

Առաջարկ ներկայացնելու համար անհրաժեշտ է գրանցվել էջում: **Գրանցվող անձի 16 տարին պետք է լրացած լինի և նա պետք է հաշվառված լինի Տաշիր համայնքում:**

Գրանցման համար անհրաժեշտ է սեղմել **Գրանցվել** կոճակին.

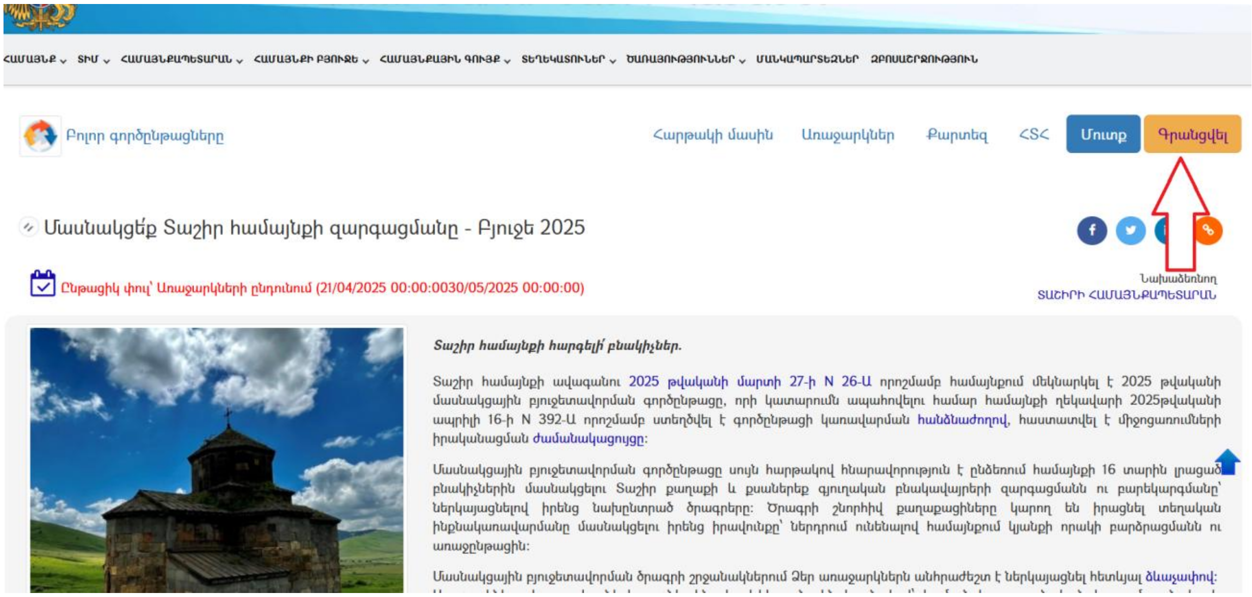

Ձեր առջև կբացվի հետևյալ էջը․

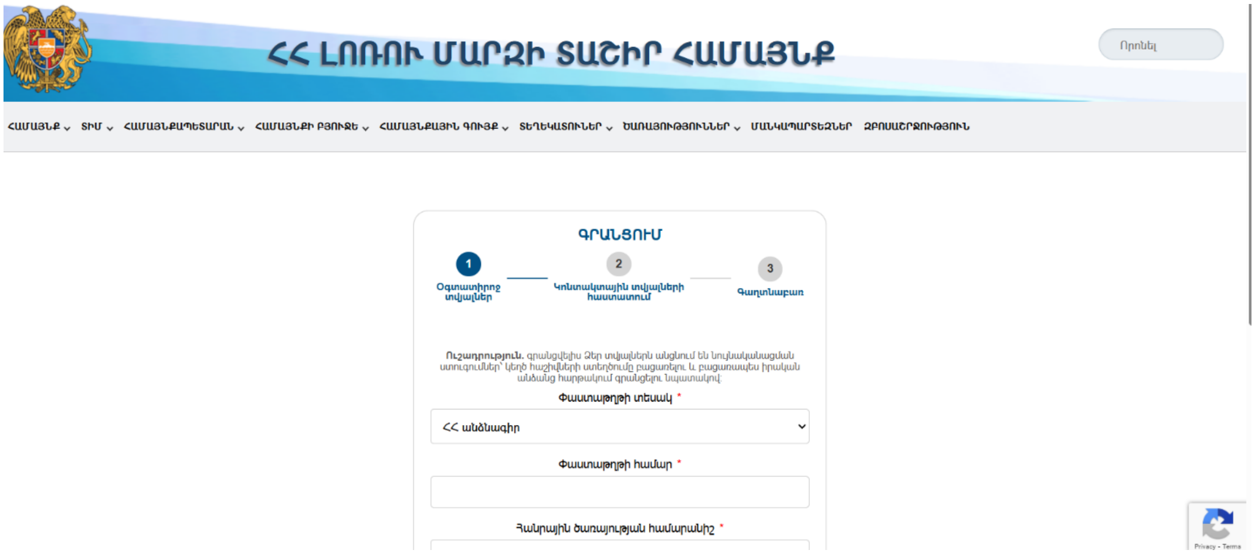

Անհրաժեշտ է **նշել Ձեր անձնագրի տեսակը** և **լրացնել անձնագրի/ID քարտի, Հանրային ծառայության համարանիշի/սոցիալական քարտի տվյալները** և սեղմել **Համաձայն եմ Հարթակի պայմաններին** կոճակի վրա․

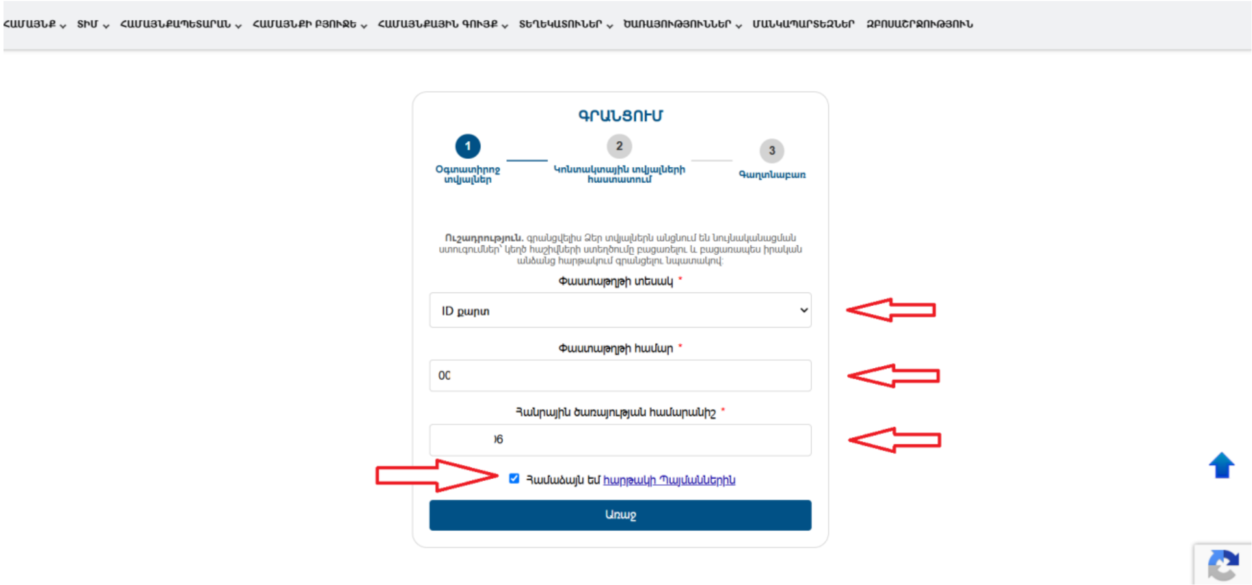

Այնուհետև սեղմում եք **Առաջ** կոճակին, նշում եք Ձեր **կոնտակտային տվյալները**, կրկին **առաջ** կոճակին դնում եք **գաղտնաբառ** և համապատասխան **նույնականացում անցնելուց հետո** կրկին վերադառնում ենք Տաշիրի համայնքապետարանի Գլխավոր էջ և կրկին սեղմել **Մասնակցային բյուջետավորում - 2025** կոճակը.

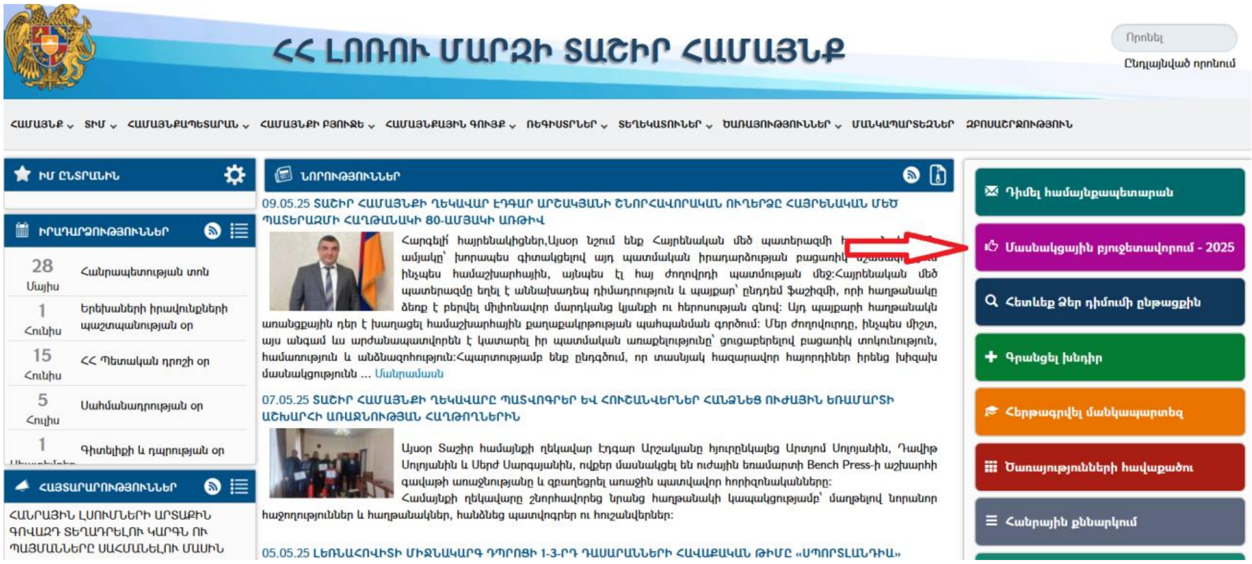

Ձեր առջև կբացվի մասնակցային բյուջետավորման էջը, որտեղ չեն լինելու Մուտք և Գրանցվել կոճակները.

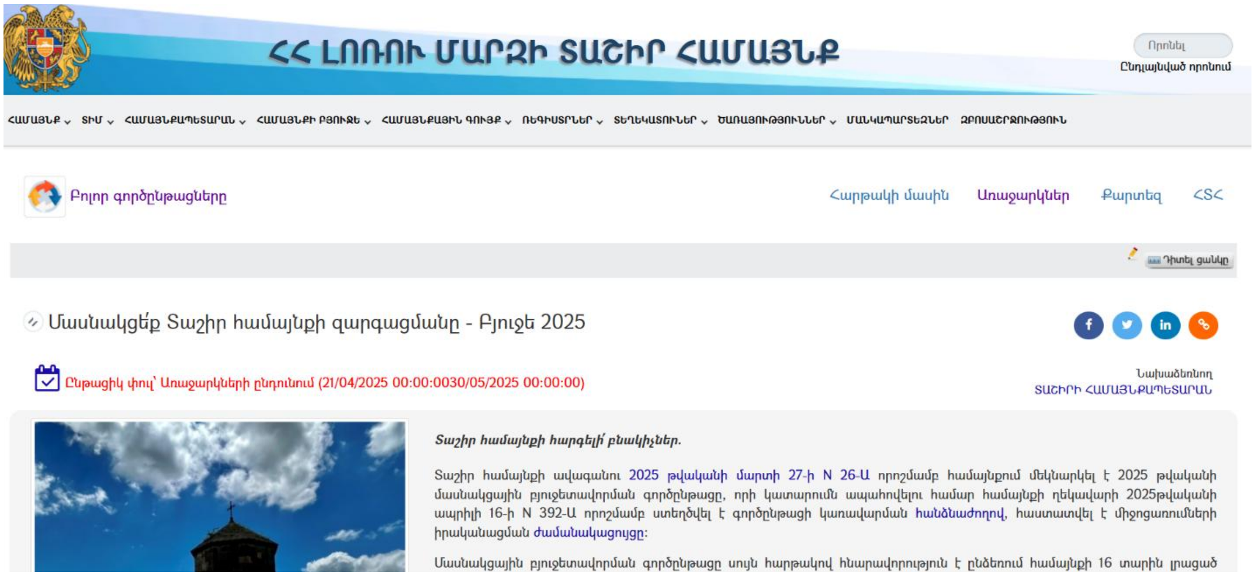

Անհրաժեշտ է ուսումնասիրել առկա նյութը և հայտը տեսնելու համար սեղմել **ձևաչափով** կոճակին.

Ձեր առջև կբացվի հետևյալ էջը.

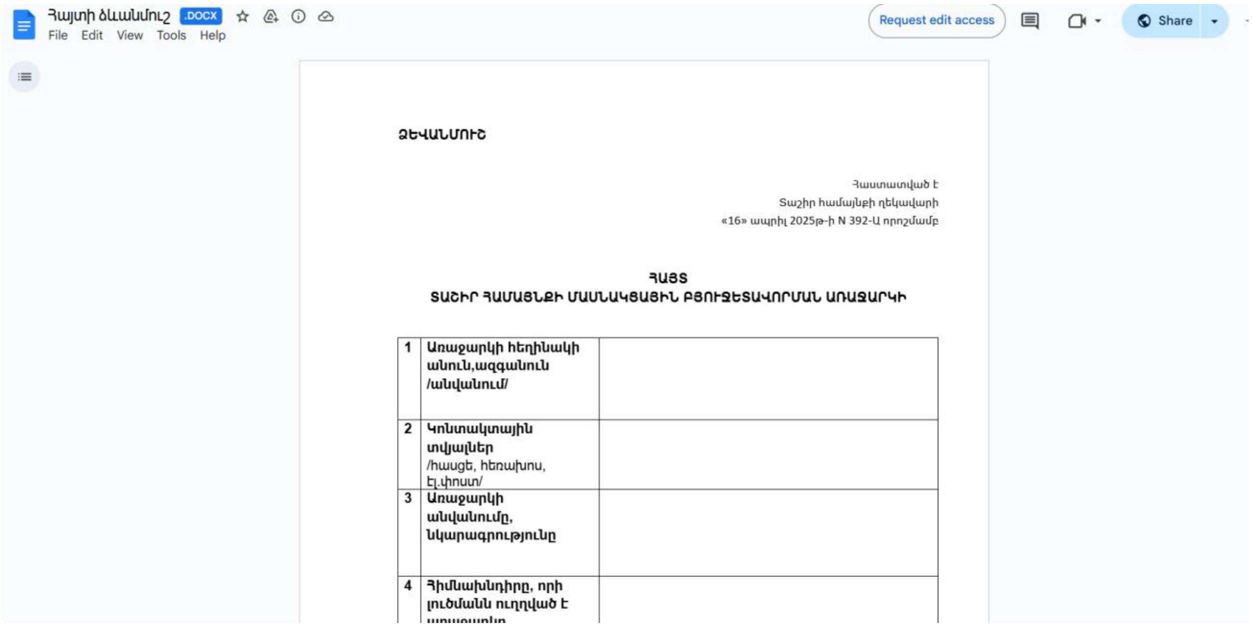

Անհրաժեշտ է ձևանմուշը ներբեռնել Word տարբերակով․

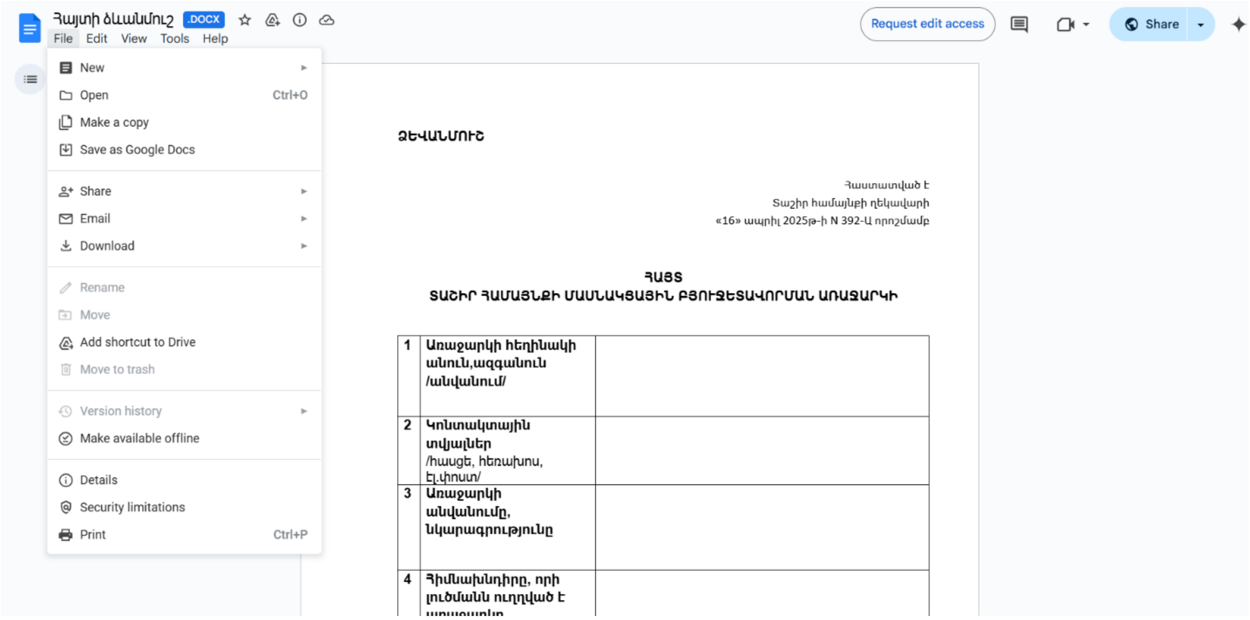

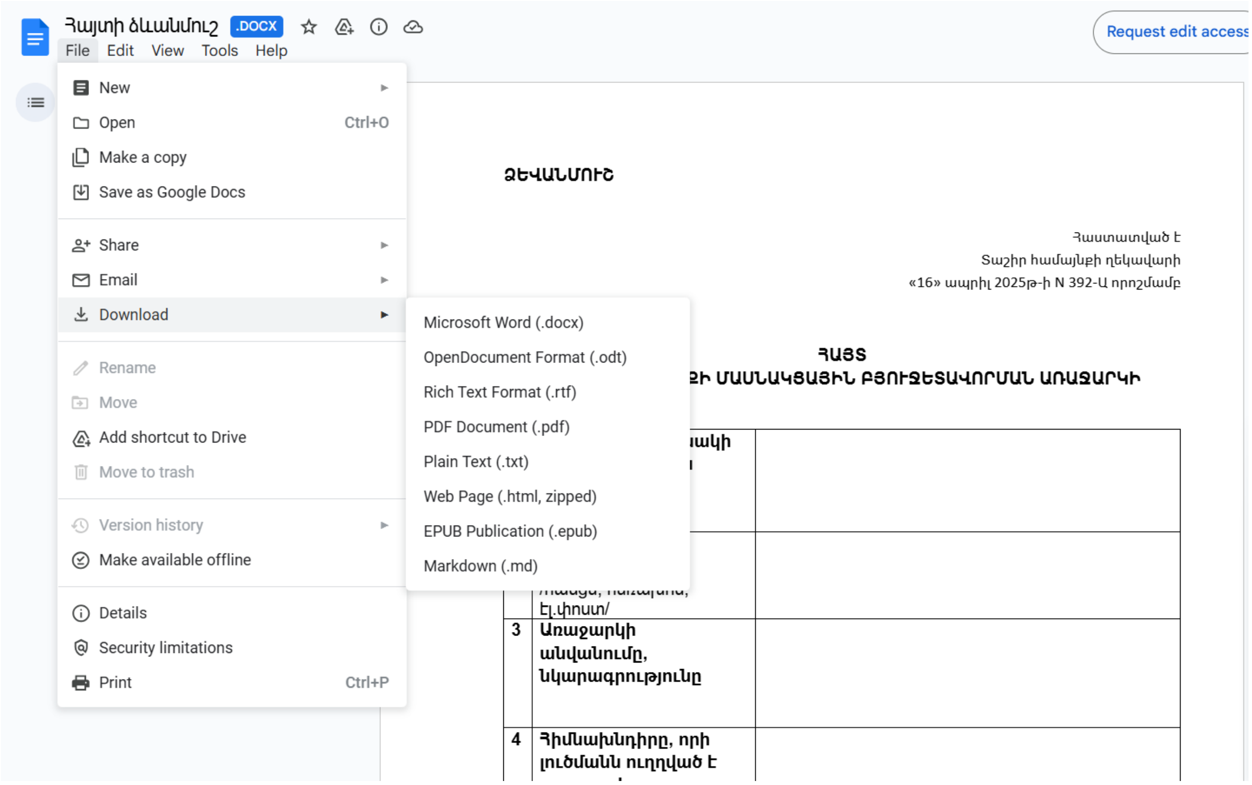

Բացել և լրացնել հայտը՝ ուշադիր լրացնելով յուրաքանչյուր տող․

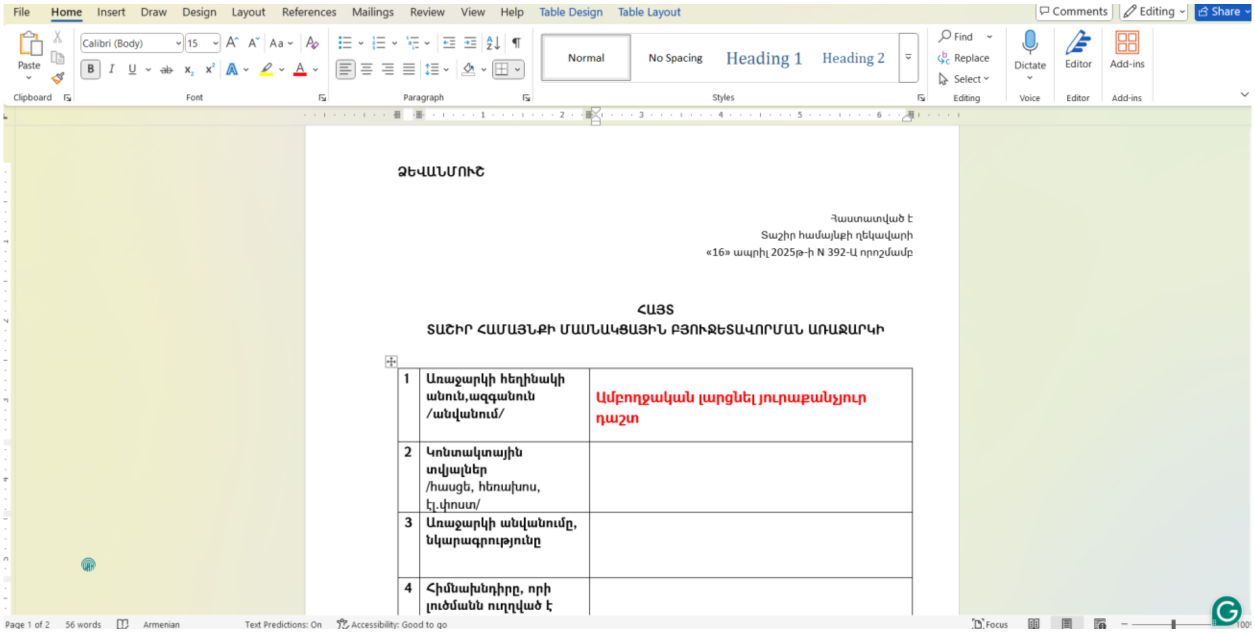

Այնուհետև անհրաժեշտ է **պահպանել ֆայլը** և կրկին **վերադառնալ մասնակցային բյուջետավորման էջ՝ սեղմելով Ուղարկել առաջարկ կոճակին.**

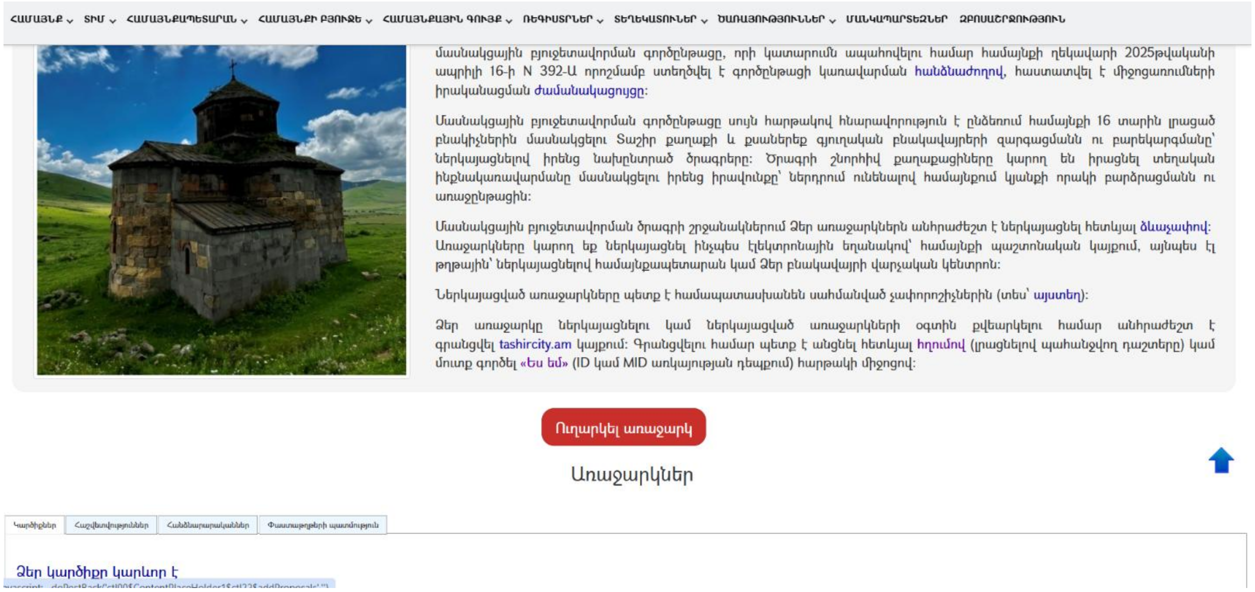

Ձեր առջև բացված էջում պետք է նշեք Ձեր **կարգավիճակը՝** որպես հայտատու, ընտրում եք **թեման/կատեգորիան**, լրացնում եք Ձեր առաջարկի **վերնագիրը** և առաջարկը:

Կարմիր աստղանիշով դաշտերը պարտադիր են լրացման համար.

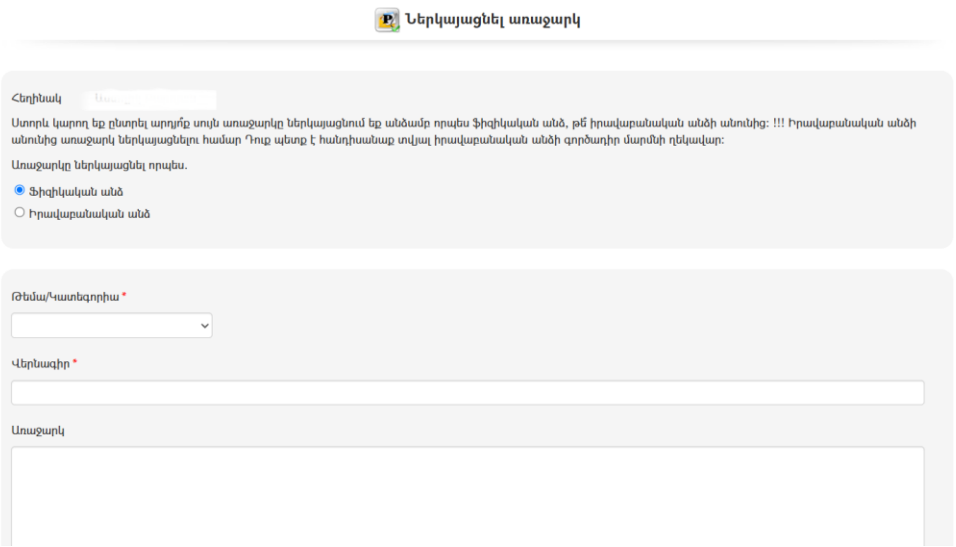

Տեսահոլովակի առկայության դեպքում կարող եք լինքը դնել և կցել նկարներ․

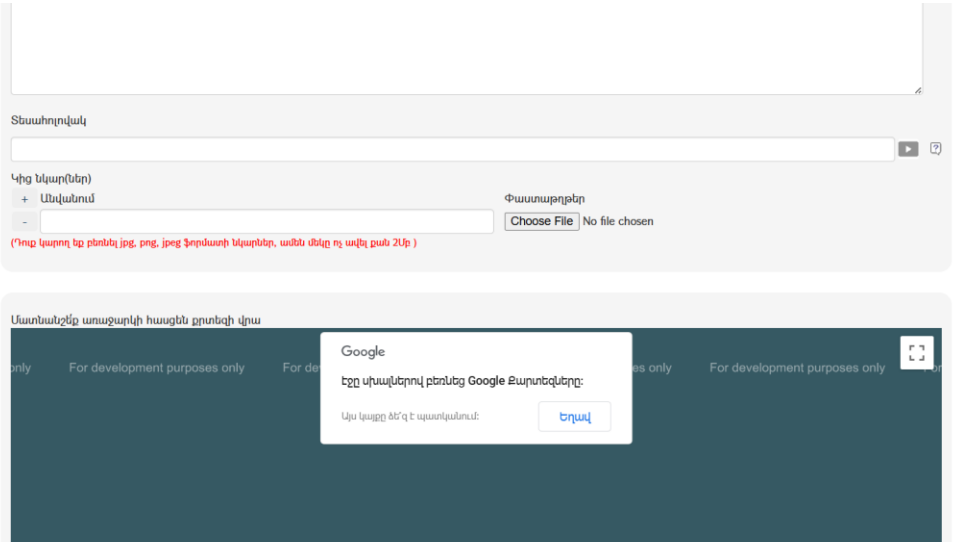

Նշում եք այն **հասցեն**, որտեղ պետք է կատարվի Ձեր առաջարկում եղած գործողությունը․

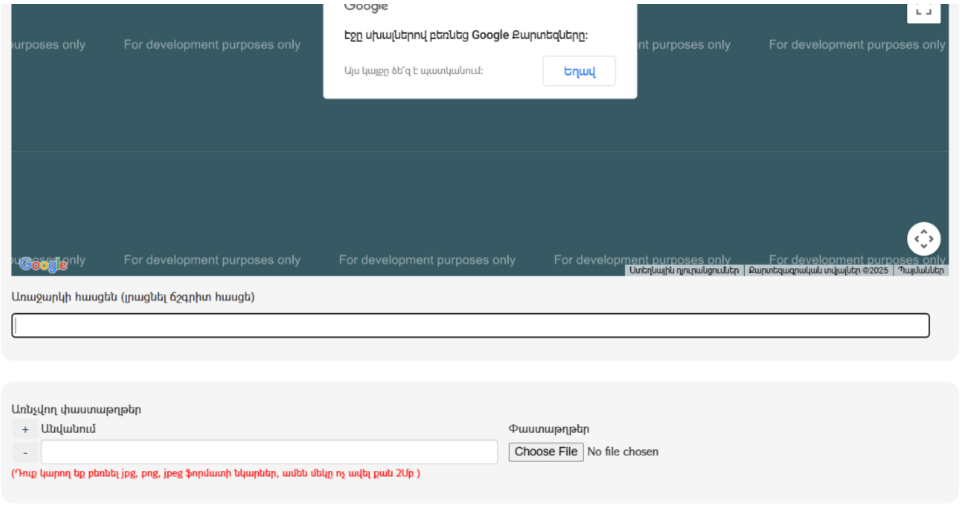

Առնչվող փաստաթղթեր դաշտում կցում եք Ձեր նախապես լրացված հայտային առաջարկը։ Այն պետք է կցեք, սեղմելով **Ընտրել ֆայլը/Choose File** կոճակը․

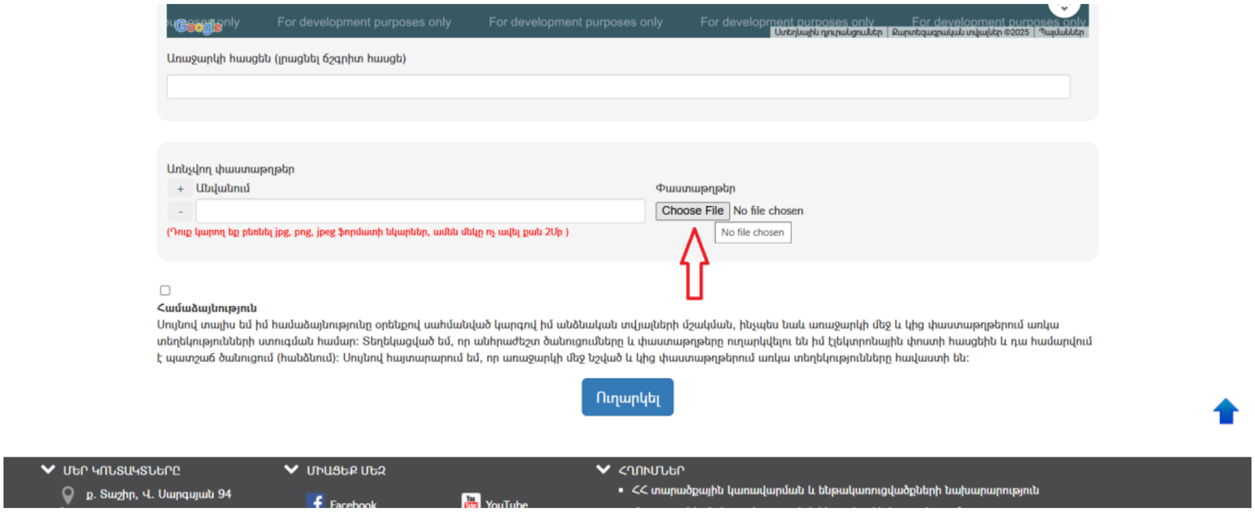

Ընտրեք համապատասխան ֆայլը Ձեր համակարգչից և սեղմեք **Բացել/Open** կոճակը․

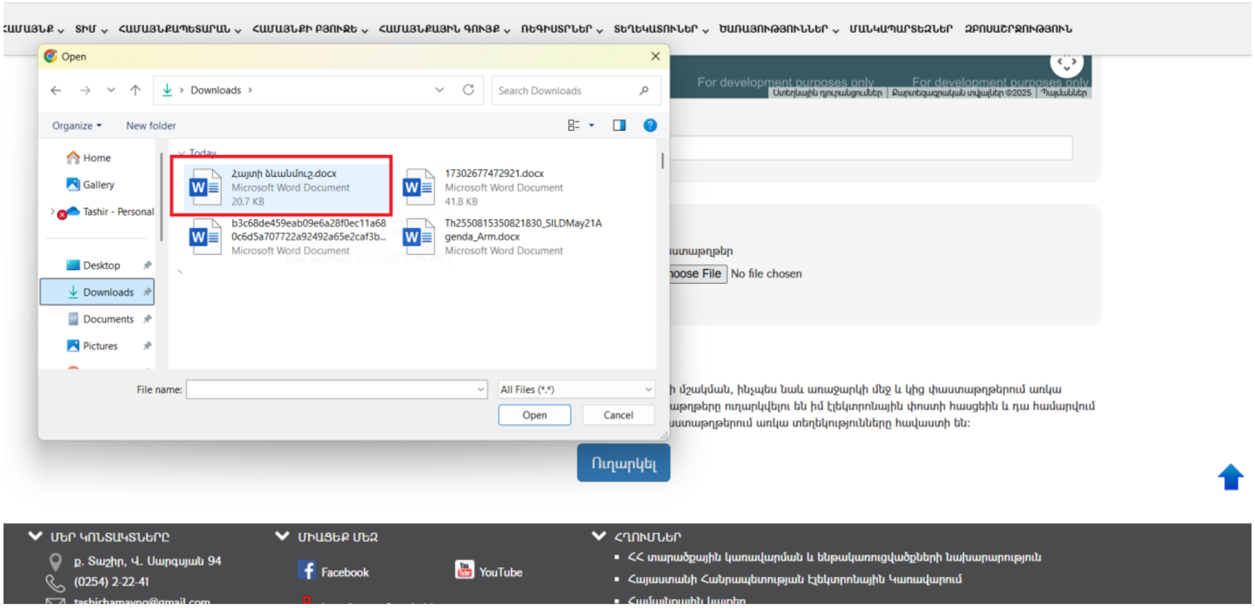

Այնուհետև **դրեք վերնագիր** Ձեր ֆայլին, **սեղմեք Համաձայնության** կոճակը, և ևս մեկ անգամ ստուգելով, որ բոլոր դաշտերը լրացրել եք, սեղմեք **Ուղարկել** կոճակը:

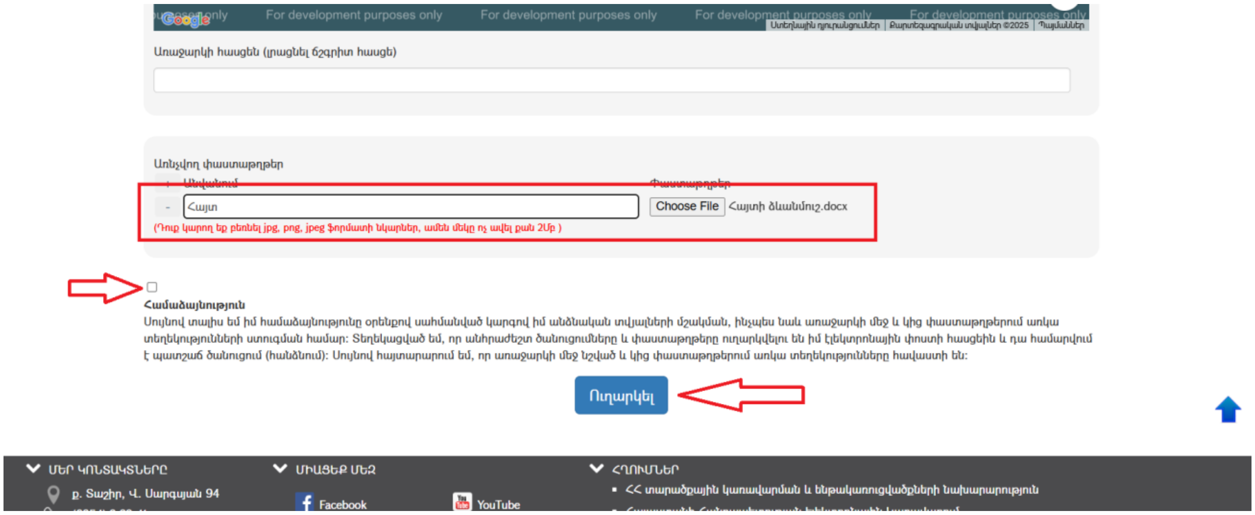

Տաշիրի համայնքապետարանի մասնակցային բյուջետավորմամբ զբաղվող թիմը Ձեր առաջարկը կքննարկի և այն կտեղադրվի Մասնակցային բյուջետավորման էջ քվեարկության համար:

Շնորհակալություն: